

vidavnitstvo_1/edu_44/fail/ch_2/9.pdf

6. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. №4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

7. Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : http://www.apu.com.ua/attachments/article/1038/Part_1_2015.pdf

8. Назарова Г.Б. Методичні аспекти аудиту зовнішньоекономічної діяльності підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/72.pdf.

9. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) : Наказ Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України від 06 вересня 2001 р. №201 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>

10. Обсяги експорту-імпорту товарів за регіонами України у січні-серпні 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/oet/oet_u/oet0817_u.htm

*Пригоцький В.А., к.ю.н.,
доцент кафедри правознавства,
Вінницький інститут Університету «Україна»*

ЩОДО ЗВ'ЯЗКУ МІЖ СУСПІЛЬНИМ КОНФЛІКТОМ ТА СТАБІЛЬНІСТЮ ЗАКОНУ

CONNECTING WITH THE SOCIAL CONFLICT AND STABILITY OF THE LAW

Анотація. У даній статті розглядається взаємозалежність суспільного конфлікту та стабільності закону.

Ключові слова: юридичний конфлікт, стабільність закону.

Abstract. In this article discusses the interdependence and correlation of the social conflict and the stability of the law.

Key words: legal conflict, stability of the law.

Постановка проблеми. У часи суспільних зрушень якість законодавства набуває особливої актуальності. У такі часи на цю ознаку значно впливає політична кон'юнктура. Політична боротьба значно загострюється, а політичні заяви носять дуже привабливий, але не зовсім реалістичний характер. Держава у значній мірі втрачає свою соціальну функцію; загострюється суспільний (соціальний) конфлікт. Для зменшення цієї гостроти держава запроваджує реформи, які обумовлюються прийняттям нового законодавства. Для їх (реформ) успішності суспільний договір, злагода у державі повинні обумовлюватись якістю та стабільністю «реформаторських законів».

На сьогодні таких умов щодо якості законодавства немає. І хоча оцінити ступінь вирішення поставленого питання відразу неможливо про деякі реформи законодавства, з огляду на загострення суспільного конфлікту, уже сказати дещо можна. Наприклад, щодо реформи правоохоронних органів.

Метою даної статті є дослідження проблеми впливу суспільного конфлікту на якість законодавства та навпаки, яке запроваджується у часи реформування процесів у державі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню теоретичних і практичних питань господарського процесу приділяють увагу Р.Я. Каламкарян, Ю.О. Тихомиров, Г.І. Луцишин,

М.П. Гетьманчук, П.П. Ткачук, А.М. Гірник, О.М. Миронова та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема стабільності закону для сучасної держави має важливе теоретичне й практичне значення. Для України стабільність закону має особливе значення. Особливо – податкового. Тому завдання створення та побудова оптимальної моделі та конструкції закону є одним із необхідних елементів правової реформи.

Важливість цієї умови, завдання сьогодні відображається в усіх реформах, які здійснюються нашою державою. Оскільки реформи в усіх галузях суспільного життя опосередковуються та підкріплюються правовими нормами реформованого законодавства.

Значною мірою таке завдання стоїть як перед конституційною реформою у частині правосуддя (щодо правничої допомоги), так і перед реформою процесуального законодавства: цивільного, господарського, адміністративного.

З урахуванням цього одним із наших завдань цього розгляду буде виявити причини юридичного конфлікту та його вплив на стабільність закону.

Юридична наука, як і будь-яка інша сфера життя суспільства має чітку структурованість, тобто сукупність тих елементів її прояву та існування, які у своїй взаємодії надають їй тих чи інших властивостей, якостей та ознак. Зокрема, у правовій сфері життя суспільства визначальним є вплив юридичної науки на усі процеси, які так чи інакше підлягають правовому регулюванню та забезпечуються дотриманням прав та здійсненням обов'язків усіма суб'єктами.

Дослідження умов, факторів і способів досягнення стабільності законів актуальне також у зв'язку із тим, що останні роки зростає тенденція щодо збільшення кількості законів з одночасним зниженням їх якості. Це, зокрема, стосується їх колізійності, неузгодженості та суперечливості правових норм.

Унаслідок зниження якості закону в них постійно вносяться численні зміни, що, у результаті, призводить до його неефективності, підриває принцип верховенства закону. Так, на протязі дії Податкового кодексу [1] (з 2011 року) до нього вносилися зміни 114 раз. Не менша кількість змін була внесена і до податкового законодавства, яке діяло до набуття чинності Податковим кодексом. Наприклад, до Законів «Про податок на додану вартість» [2] та «Про оподаткування прибутку підприємств» [3].

Усе це об'єктивно веде до виникнення конфліктів «громадянин (юридична особа) – держава», що виявляється у зневазі до Конституції та законів, зростанні бюрократичних тенденцій в управлінні, суперечок між владними структурами.

Формою прояву права є закон і від його стабільності та адекватності залежить розвиток суспільних відносин. В теорії систем категорія «стабільності» перебуває в одному понятійному ряді із категоріями «стійкість» та рівновага, які тлумачаться як стан певної відповідно до якогось явища [2, с. 44].

Разом із цим потрібно погодитись із тим, що стабільність закону може мати і негативний відтінок. Так, поняття стабільності є більш широким поняттям від поняття стійкості чи рівноваги. Тобто, стабільність, як якість закону включає у себе його стійкість, наприклад до швидкості розвитку суспільства (реагує на появу нових правовідносин) та забезпечує рівноважне забезпечення інтересів усього суспільства. При цьому названі якості закону існують паралельно та доповнюють одна одну.

Питання стабільності закону для держави має велике значення, а для держави у сучасних стрімких умовах зміни політичної обстановки – надзвичайне. При цьому стабільність закону не повинна «консервувати» суспільні відносини, а давати можливість їх динамічному розвитку у напрямі, який ураховує інтереси усього соціуму. Інакше виникне загроза правового хаосу, тобто існування нерегульованих правовими засобами суспільних відносин. Тому, з огляду на цю тезу стабільність закону це також поняття відносне, оскільки він опосередковує, відображає розвиток суспільних відносин, а не навпаки.

Кожен закон має ряд властивостей, які відображають його стабільність. Серед них можна виділити соціально-наукові та юридично-наукові. До перших відносяться: соціальна

обумовленість моральності закону, його відповідність реальним умовам життя, наукова обґрунтованість; забезпеченість ресурсами для його виконання.

До юридично-наукових властивостей закону належать: відповідність закону Конституції; фундаментальність та системність; техніко-юридичне забезпечення; якість юридичної мови та доступність закону для розуміння; пряма дія закону.

Перше місце у цьому переліку займає моральність закону, яка означає, що він повинен відповідати нормам суспільної моралі і ураховувати права та інтереси усіх соціальних груп, відображати принципи справедливості та добросовісності, рівності та відповідальності безпеки та гуманізму. Як правило досягнути усіх цих властивостей неможливо, оскільки усі зазначені критерії хоча і є фундаментальними, але мають оціночний характер.

Для виміру стабільності закону деякі автори пропонують розробити її стандарти, що являє собою реальне обґрунтування його інтегральної системи, яка включає найбільш цінні показники його форми, змісту, порядку прийняття і реалізації на які повинен орієнтуватись законодавчий орган [2, с. 14-15].

Невідповідність закону інтересам хоча б частині його суб'єктів приводить до масового порушення його приписів та до вимоги його зміни. Таке явище характерне для демократичних держав на етапі становлення їх ціннісних орієнтирів.

Розвиток держави у будь-яких умовах передбачає неспівпадіння її інтересів та громадянського суспільства, а у таких динамічних, які ми спостерігаємо сьогодні реаліях ці інтереси не співпадають дуже значно за багатьма критеріями та характеристиками. Для узгодження цих інтересів і призначений закон, який повинен характеризуватись і стабільністю, і гнучкістю одночасно. Це складно, але як показує практика – можливо, і можливо на доволі довгий проміжок часу. Наприклад, з часу прийняття у 1791 році Першої поправки (у частині свободи слова та преси) до Конституції США тільки у 2017 році було допущено її недотримання (зокрема заборона деяким ЗМІ висвітлювати роботу Конгресу).

Різноспрямованість інтересів суб'єктів суспільства і перш за все між державою та громадянським суспільством має постійний, перманентний характер. Такий стан речей пояснює те, що стабільність правового регулювання не може бути константою. А тому стабільність закону у сучасних умовах може мати місце тільки у такому періоді, який дасть можливість дотримати інтереси його суб'єктів за допомогою закладених у нього інструментів. Саме у цьому і виявляється перманентність конфлікту загалом і юридичного конфлікту зокрема.

При цьому конфлікт, як суперечливість інтересів його суб'єктів фактично забезпечує розвиток суспільних відносин через постійне їх удосконалення у частині узгодження між собою та інтересами держави.

Усе сказане у повній мірі можна віднести і до складових елементів конфлікту – конфлікту юридичного і, основне, податкового конфлікту, що є складовими елементами суспільного, соціального конфлікту. Це пояснюється тим, що перехідний період, який сьогодні переживає держава, супроводжується конфліктними ситуаціями, які викликані соціальними негараздами, що охопили економіку, політику, культуру та мораль. У суспільстві змінюються ціннісні орієнтації, комунікативні структури, утверджується ідеологічний та політичний плюралізм та ін. У основі конфлікту загалом лежать нереалізовані економічні та політичні права суспільства загалом і соціальних утворень (груп) зокрема.

Особливістю юридичного конфлікту є те, що його суб'єкти можуть бути і не визначені конкретно, не формалізовані. Прикладом за аналогією може бути кримінальне провадження на етапі до встановлення суб'єкта кримінального правопорушення.

Особливістю юридичного конфлікту є також і стадії його розвитку та руху, зокрема:

- поява соціально-правового явища – предмету конфлікту;
- формалізація його суб'єктів та з'ясування їх позицій;
- перехід визначеного сегменту конфлікту у стадію спору, з'ясування обставин, замороження його чи вирішення.

Таким чином, з упевненістю можна стверджувати, що будь-яка держава загалом і наша зокрема існує в умовах суспільного (соціального) конфлікту, підставою для якого є майже повна протилежність інтересів бюрократичної держави та суспільства, яке її утворило. Вирішити суспільний конфлікт неможливо, його можна тільки тимчасово узгодити за рахунок його суб'єктів, чи за рахунок інших, дуже часто зовнішніх факторів.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України. – К. : ДП «ІВЦ ДПС України», 2010. – 336 с.
2. Про податок на додану вартість : Закон України від 3 квітня 1997 р. №168/97-ВР // Офіційний вісник України. – 1997. – №18.
3. Про оподаткування прибутку підприємств : Закон України від 28.12.1994 р. №334/94-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1995. – №4. – Ст. 28 в редакції Закону №283/97-ВР від 22.05.97 р. // Відомості Верховної Ради. – 1997. – №27. – Ст. 181.
4. Концепция стабильности закона : монография / коллектив авторов В.П. Казимирчук, С.В. Поленина, Н.В. Варламова. – М. : Проспект, 2000. – 176 с.
5. Миронова О.М. Конфліктологія : навчальний посібник / О.М. Миронова, О.В. Мазоренко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 168 с.

Сослюк С.В., магістрант,

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ.

*Науковий керівник: Майстер Л.А., к.е.н., старший викладач
кафедри обліку та оподаткування,
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

АНАЛІЗ ЗМІН У ПОДАТКОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ЩОДО ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

ANALYSIS OF CHANGES IN TAX LEGISLATION ON TAX TO ADDED COST

Анотація. У статті розглянуто та проаналізовано основні теоретичні підходи щодо податку на додану вартість. Визначено основні зміни у базі оподаткування, електронному адмініструванні, коригуванні податкових зобов'язань та податкового кредиту. Розглянуто комплекс заходів запропонованих щодо вирішення проблем адміністрування податку на додану вартість. Розвинуто підходи до забезпечення ефективного справляння ПДВ як складової системи податкового регулювання соціально-економічного розвитку країни.

Ключові слова: податки, непрямі податки, адміністрування, податок на додану вартість, податковий кредит, податкове зобов'язання.

Abstract. The article considers and analyzes the main theoretical approaches to value added tax. The main changes in the tax base, electronic administration, adjustment of tax liabilities and tax credit are determined. The complex of measures proposed for solving the problems of administration of value added tax is considered. Approaches to ensuring effective VAT collection as an integral part of the tax regulation of socio-economic development of the country are developed.

Keywords: taxes, indirect taxes, administration, value added tax, tax credit, tax liability.

Постановка проблеми. Вплив податкового фактору є важливим для управлінських рішень на сучасному етапі розвитку економіки. Комплексність використання на підприємстві управлінських функцій, зокрема, обліку, аналізу та контролю податкових платежів, дозволяє адекватно та своєчасно реагувати на зміни в економічній ситуації країни та податковій політиці держави, підвищувати ефективність діяльності підприємства та отримувати максимальний результат діяльності за умов мінімізації витрат.